

BIENVENIDO ANDINO

La via romana de Parpers: passat, present i futur

Vaig tenir coneixement de la Via Romana de Parpers fa uns sis anys, quan un pagès de la zona em va parlar dels "murs antics a Can Navas, al costat de Can Pins". Vaig comprovar *in situ* el perill existent en els murs de contenció, en ambdós costats de la via, ja que els avellaners i les alzines creixien a les seves parets amb el perill conseqüent que les rebentessin. Com passaria amb els contraforts del costat de muntanya, a causa del filtrat de l'aigua i descalçat dels antics fonaments, s'esfondressin. És precisament el que ha succeït fa un any a tres panys importants de la paret de contenció.

En quatre anys em vaig adreçar set vegades a l'Ajuntament d'Argentona. Quatre per escrit i tres personalment. En va; no vaig aconseguir parlar ni un sol cop amb el responsable Sr. Pinart ni tampoc que contestés els meus escrits. Les preguntes eren curtes: a) Què han fet vostès per protegir la via romana de Parpers? b) Si no han fet res, quan ho faran?

Tenia coneixement que era una propietat privada i que el propietari tenia el deure "moral" de conservar-la... No vaig aconseguir parlar-hi, sí amb qui portava la hisenda, és clar que del que anteriorment he explicat no en sabia res, però em permetia anar-la a veure...

Vaig acudir a la Reina, preguntant si ella hi havia estat, quan era princesa, a Can Navas i si havia

visitat la zona i tocat el Pont Romà. Per aquestes contrades es deia que els prínceps hi havien estat. La Casa Reial va respondre amb un estricte: "La reina no ha estado donde usted indica."

En dues ocasions he parlat amb el Sr. Calvo, a la Casa de Cultura d'Argentona però, novament sense resultats efectius.

Una mitjana de dotzena vegades, personalment i per escrit vaig instar al responsable d'arqueologia del Maresme, Sr. Antoni Caballé i Crivillés, per tal que fes quelcom d'efectiu a favor del condicionament de la Via.

En aquell temps GISA, concessionària o quelcom semblant de les obres de l'autopista, donava un import de trenta milions com a compensació pels danys mediambientals que estaven produint amb la nova autopista de l'eix Mataró - Granollers. En un tram anterior ja s'havia actuat de forma semblant i va servir per millorar una mica l'estat del Castell de Burriac.

La Via Romana era la candidata amb més mèrits a causa de la seva proximitat... ignoro qui va ser el responsable que va decidir on destinar l'import concedit, però es van destinar a d'altres jaciments. Fa uns dies m'he assabentat que la Generalitat té cura de les "seves" propietats arqueològiques ... La Via no ho és...

Vaig acudir a l'UNESCO (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization), quan el president n'era Federico Mayor Zaragoza. La res-

posta va venir de Georges S. Zouain, Deputy Director World Heritage Centre, amb data 29.01.1998, adreçant-me a: Comité Nacional Español de ICOMOS, que consten com Consejo Superior de los Colegios de Arquitectos de España.

Em va contestar la Sra. Directora, desviant el tema objecte de la meua preocupació, la Via Romana de Parpers, i entrant en una discussió bizantina sobre la importància del castellà, ells en deien "espanyol", fins i tot remetent-se a la Declaración de San Millan de la Cogolla de 7 de maig de 1997 amb la signatura d'uns vint representants de repúbliques sud-americanes...

En insistir sobre el tema, em van suggerir "se dirija a instancias competentes o a las que puedan estar interesadas en mantener correspondencia con Vd. (sic!)." (10.06.98. sortida 407). No hi vaig insistir.

Amb el cessament de Federico Mayor Zaragoza al capdavant de la UNESCO, el nou responsable era el japonès Koichiro Matsuura. Vaig apel·lar-hi (20.12.1999). Novament el Sr. Georges S. Zouain, Deputy Director World Heritage em va respondre (14.01.2000), aquesta vegada en castellà: "Como Vd. sabe, son las autoridades competentes de su país las responsables en lo que se refiere a la protección del sitio. En este sentido, le comunico que hemos transmitido copia de su carta a la Delegación Permanente de

España ante la UNESCO". Quina sucursal de la UNESCO a Espanya de les vint organitzacions que encapçalen aquesta nominació? Davant la nul·la reacció vaig tractar de localitzar la idònia i després de tres trucades a Madrid, a diferents organismes, vaig abandonar.

A l'Ajuntament d'Argentona hi havia entrat un equip de persones cultes... El Sr. Antoni Soy Casals, qui em va respondre (29.nov.2000): "De moment, no us puc respondre a les preguntes ja que estem treballant sobre aquest tema".

Vaig recórrer al Molt Honorable Sr. Jordi Pujol, fent referència a la conversa durant un viatge de Copenhaguen sobre un amic comú: Mn. Josep Gonzalvo i Paituví, Pvre. que morí el 28 d'abril de 1992. Li vaig exposar el tema per escrit (25.09.2000). La reacció fou immediata. Va cursar la meva missiva al Sr. Conseller de Cultura. L' Honorable Sr. Jordi Vilajoana i Rovira qui em contestà (10.03.2000) que "son 3.740,8 milions de pessetes els que estan destinats en projectes de restauració i conservació de patrimoni cultural en el període 1997-2001. En total, a finals del proper any aquesta inversió haurà donat lloc a actuacions a 185 projectes en tota la geografia catalana".

Davant la meua insistència (17.02.2001) per conèixer si entre aquests projectes hi era inclòs el de la via romana de Parpers, la Sra. Natàlia Molero, Cap del Gabinet, respon (02.03.2001) que m'adreçà al Servei d' Arqueologia. El Sr. Antoni Caballé, m'explicà (octubre 2001) que "ja som a prop. És qüestió de posar fil a l'agulla i començar....crec que serà cap a la fi de l'any....ja ha caigut un tros del mur de contenció com vostè havia pronosticat fa quatre anys..."

Feliçment, l'Ajuntament d'Ar-

gentona governat per altres persones, diferents a les primeres a les quals em vaig adreçar, m'ha anat informant sobre les mesures que s'estaven prenent. La Sra. Margarida Colomer i Rovira, persona amable i culta, s'havia fet càrrec del tema i em va sotmetre detalls del que esperava fer.

El passat 13.04.2003 em va alegrar observar arran de la visita comunitària, que es començava a dignificar la capçalera de la Via en la part superior de la collada. També vaig captar que la tradicional penúria dels mitjans econòmics seguia vigent donat que, segons tinc entès, "ningú, excepte la Diputació no ha donat un duro per escometre l'obra". Indicació que desconeixia. Bé, raó suficient per a insistir. Com?:

- Demano al Sr. Antoni Caballé informació, tant sobre aquest tema i aclariments d'un parell d'errors històrics que es citen a memòries recents sobre l'antiguitat de la Via. Per exemple: a la Gas Natural, al full entregat en la reunió.

- Demano entrevista a la Sra. Natàlia Molero per recollir dades precises sobre si aportarà diners, o

no. Avui (8.04.2003) no hi era.

Depenent del que indiqui la Sra. Molero tornar novament al Molt Honorable. Sr. Jordi Pujol abans no es retiri. Quan ho faci hi haurà més temps i fins i tot és possible que vulgui veure personalment com avança el tema. És una persona culta.

Conclusió a finals d'abril de 2003

Caldrà veure quin és el resultat a les urnes en les properes eleccions. Si surt escollit l'actual equip, tant de bo sigui així, es podria suggerir obrir un compte en pro de la restauració de la via romana de Parpers a La Caixa o similar per a recollir fons de diversa procedència, independentment que la Generalitat o altre organisme que hi aportin mitjans. Se m'acut també que les empreses de la zona podrien col·laborar si saben que és amb una finalitat tan altruista "de casa nostra". Per exemple, TESA de Beiersdorf, Grumbe, Gráficas 2000, el director d'aquesta última té casa a Argentona, algú de la família Marfà,...; qui ho sap? Potser també un grup paperer nòrdic... són molt sensibles a aquests temes.

Fotografia:
Imma Romeu

Mentrestant, i en la mesura del que jo pugui, "ajudo a fer país":

¿QUÈ MÉS FER?: EN LA MEVA OPINIÓ INSISITIR I DEMANAR

Con ja deien els qui varen construir la Via:

QUI PETIT, ACCIPIT
et
QUI QUAERIT, INVENTIT

El nostre poeta ho plasmava així:

*"No hay camino,
se hace camino al andar".*

L'Ajuntament d'Argentona ja ha començat a caminar en el tema de la Via romana de Parpers. És qüestió de recolzar-lo i empènyer si es para.

Diferents referències a la Via de Parpers:

A) La revista tècnica d'arts gràfiques, "Infopack", amb 5.000 exemplars, del Grup Press Graph, núm. 63, pàg. 13, en relació a un reunió internacional del Grup Ahlstrom, sobre envasos d'aliments per animals de companyia, indicava: "Dentro de las sesiones periféricas se incluyó una cena en el restaurante Bell Racó (Argentona) donde los asistentes, que habíamos oído tanto de alimentos pudimos participar de otro, en este caso, para el espíritu: a pocos metros de la sala del restaurante quedan aún 1.100 m de la Vía Romana que desde Iluro (Mataró) iba a Aquae Calidae (Caldes de Montbui). Construida en el 120 a.de J.C. por un cónsul, Sergius, sirvió entre otros fines, para que los patricios y adinerados romanos que sufrían artritis, hicie-

ran el viaje por mar desde Roma (Ostia), no hay duda, acompañados por sus animales hasta Mataró, y siguieran después por tierra, hasta Caldes de Montbui donde el agua termal emerge hoy, como entonces, a 70°C".

B) De forma semblant i amb un altre pseudònim, a la revista en anglès "Flexo & Gravure International", núm. E 14009, amb una distribució mundial d'uns 12.000 exemplars, el setembre de 2001, a la pàg. 78, indicava: "To strengthen the professional links and to be able to discuss practical matters in a different environment the delegates reconvened in the evening of the conference's first day in the Restaurant Bell Racó (Argentona), approx. 50 km from Barcelona) a place formerly crossed by a Roman road. Originally this was built in 120 BC and still has many visible archaeological remains. The participants welcomed the cultural information about the place as "food for the spirit" is having focussed throughout the day on pet food packaging".

Detalls a tenir en compte sobre la Via romana de Parpers

I - "Construcció de la Via"-

- Tant la ressenya d'*Atics* (Gestió i Difusió del Patrimoni Arqueològic i Històric) consignada el 13.04.2003, com, La Memòria de Gas Natural en data 17 de Juny de 2002, apartat 2: *La Via Romana de Parpers: història i estat de conservació*, indiquen com a data de construcció l'any 120 d.c. Aquesta data hauria de ser 120 a.c.

- La llei de les XII taules esta-

blia 4.8 m. d'amplada.

Tres mil·liaris a la zona (Sta. Eulàlia de Ronçana, Tona & Sta. Eulàlia de Riuprimer) refrenden la preocupació de M. Sergius por las vies: "Il piú antico esempio di cippo stradale romano proviene dalla Via Appia e data circa al 250 a.C. La strada per la Spagna, attraversante la Gallia meridionale, fu fornita di pietre miliari prima del 123 a.C." Giovanni Caselli, *Guida alle antiche strade romane* Instituto Geografico D'Agostini 1994.

- El grau de romanització de la zona va haver d'impulsar la seva construcció abans no decaigués l'Imperi.

- Possible forn terrisser a l'entrada del túnel de l'autopista?

II - a800189@centres.xtec.es

Tracta d'Argentona, ref.: 25/10/01 21:27, pàg. 4 de 5 s'indica: "Precisamente por el surco de la riera discurría la vía pública de enlace entre Iluro y "Aquae Calidae (Caldes de Montbui)".... Se duda fuera sí: el carácter romano era hacer caminos de la línea recta y el lecho estaba cubierto con el agua de la Riera de Dosrius.

Documentació a disposició:

1) *Inscriptions romaines de Catalogne i. Barcelone (sauf Barcino)*, G. Fabre, M. Mayer i I. Roda, Difusión de Boccard, 11, rue de Médicis, PARIS VI°, 1984.

2) *Guida alle antiche strade romane*, Giovanni Caselli. Instituto Geografico D'Agostini, 1994.

3) Ceprano - Archeological Museum of Fregellae. En anglès, també en italià. Breu exposició del contingut del museu d'història de la ciutat.

4) *L'epigrafia romana a Catalunya, estat de la qüestió i darreres novetats*, Marc Mayer i Isabel Rodà (185 pàgines).